
Nelze nikdy zapomenout. Právnická fakulta UK odhalila pamětní desku popraveným studentům

Nelze nikdy zapomenout. Právnická fakulta UK odhalila pamětní desku popraveným studentům

Na místě, kde byla původně umístěna zakládací deska Právnické fakulty Univerzity Karlovy, mohou kolemjdoucí od včerejšího odpoledne vidět desku jinou, která za oddanost samotným základům práva, spravedlnosti a demokracie ručí životními osudy těch, kterým je pamětní deska věnována - osudy komunistickým režimem mučených a popravených studentů Právnické fakulty UK Karla Bacílka, Borise Kovaříčka a Velezlava Wahla.

„Budiž nám odhalení této desky varovným mementem,“ zahájil pietní obřad děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy Aleš Gerloch, „abychom i my vždy měli tolik síly a odvahy bojovat za právo, spravedlnost a demokracii jako tito studenti naší fakulty, kteří za svou obhajobu práva zaplatili životem, aby se bezprávní státního režimu už nikdy neopakovalo a aby se problémy řešily včas a bez negativních důsledků, protože i současnost zejména v době ekonomické krize má tendence omezovat právo. Pro nás právníky je důležité, že byl po roce 1990 zrušen trest smrti a měli bychom usilovat o to, aby už nikdy nebyl obnoven.“

V podloubí Právnické fakulty bylo před zahájením pietního obřadu živo. Uctít památku popravených studentů přišli kromě profesorského sboru Právnické fakulty, vedení Univerzity Karlovy, studentů a členů profesních organizací a archivů zabývajících se moderními dějinami především pamětníci, z nichž většina měla přímou osobní zkušenost s krutostí totalitního režimu – příslušníci tzv. PTP i členové Konfederace politických vězňů.

Pak se slova ujal rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampel: „Tato pamětní deska je výrazem úcty ke statečným postojům nejen Karla Bacílka, Borise Kovaříčka a Věslava Wahla, je ale také symbolickým vrácením všech studentů, kteří se nebáli hájit zájmy práva a spravedlnosti proti mocenským strukturám, zpátky na půdu Právnické fakulty. Tito tři studenti byli mezi prvními oběťmi komunistického režimu, dalšími se staly tisíce studentů a profesorů vysokých škol vyhozených v padesátých letech na základě perzekucí a čistek, které nemají v dějinách našeho školství obdoby. Kvůli politickým prověrkám, kterými se režim zbavoval těch, kteří s ním nesouhlasili, nemohlo dokončit svá vysokoškolská studia 10 000 studentů. Jejich rehabilitace v roce 1968 nemohly být dokončeny, až po listopadu 89 byl zahájen skutečný proces nápravy křivd, jehož výrazem jsou udělené vysokoškolské diplomy, tituly, řády, medaile a vyznamenání za mimořádnou statečnost při hájení demokracie a svobody. Jsme hrdi, že Univerzita Karlova má ve své historii osobnosti, které svými konzistentními, principiálními postoji mohou být věčně živým příkladem, proto jim a všem dalším, na které se zapomnělo, patří naše uznání a dík.“

Nikoli popravou, ale justiční vraždou nazval tragické události z let 1949 – 1950 dr. Zdeněk Boháč z pražského Akademického klubu 48: „Nazvali je nepřáteli režimu, ale oni nebyli nepřáteli, jen s komunistickým režimem a s jeho zvrácenými hodnotami nesouhlasili. Není náhoda, že tři z prvních pěti popravených byli vysokoškolští studenti. Zaměřili se právě na vysokoškolské studenty, protože oni byli tehdy jedinými, kteří se nezalekli, kteří protestovali a kteří veřejně odmítli komunistický puč. Do dnešních dnů to komunisté nemohou strávit.“

Hluboké pohnutí muselo v každém přítomném vyvolat spontánní vystoupení pana Karla Šťávy, jednoho z pamětníků, který přednesl text „Ach, vše mi bude odňato,“ dramatickou závěrečnou promluvu Cyrana z Bergeracu ze stejnojmenné hry Edmonda Rostanda, a latinsky i česky báseň od latinského básníka Horatia „Exegi monumentum aere perennius“ - Dokončil jsem pomník, trvalejší než bronz. Emotivnost jeho přednesu a ryzost veršů jedinečně vybraných k této příležitosti byly skutečným vrcholem malé pietní slavnosti, která byla vzpomínkou na děje minulé a vzkazem pro činy budoucí.

Výrazné herectví a smysl pro krásu jazyka prozradily na Karla Šťávu jeho specializaci. On sám vše skromně shrnul: „Studoval jsem v letech 1949 – 1953 anglické dějiny na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve 2. ročníku mě komunisti z politických důvodů vylili a poslali k PTP, fáral jsem na šachtách v uhelných dolech na Kladensku. A jaké to byly důvody? Můj dědeček vlastnil hospodu a maminka měla krámek se smíšeným zbožím. Na výslechy na STB nelze nikdy zapomenout...“

Na paměť studentů
Právnické fakulty
University Karlovy
popravených v letech
1949 – 1950

KAREL BACÍLEK

* 25. 3. 1920 † 24. 5. 1949

BORIS KOVAŘÍČEK

* 25. 5. 1927 † 24. 5. 1949

VELESLAV WAHL

* 15. 5. 1922 Praha † 6. 6. 1950

(Marie Kohoutová)